

**СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ДОБРИ ЧИНТУЛОВ”
ГРАД БУРГАС**

**УТВЪРЖДАВАМ:
ИНЖ. МИЛЕНА ДРЕНСКА
ДИРЕКТОР**

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА ОБЩА И
ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА ЗА
ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ
през
учебната 2023 / 2024 година**

**приет на заседание на
Педагогическия съвет,
проведено на 14.09.2023г.
/Протокол № 13 /**

ЧАСТ 1. ВЪВЕДЕНИЕ

I.УВОД

Приобщаващото образование представлява всеобхватен процес, който включва осигуряване на подкрепа и равни възможности за качествено образование, приемане индивидуалността на всяко дете, разнообразието от потребности на всички деца и включване на ресурси насочени към създаване на възможности за развитието и участието им във всички аспекти на живота в общността. Постигането на стандарта за приобщаващо образование в Средно училище „Добри Чинтулов“, гр. Бургас, изисква осигуряването на диференцирана грижа, педагогически подходи, съобразени с възрастовите особености, превенция на ранното напускане на училище, навременно систематизиране на наличната информация, с цел да се организира и оптимизира учебният процес, съобразно потенциала на учениците.

Училищната програма за равен достъп до образование работи в посока за изграждане на среда за:

- разгръщането на потенциала на всеки ученик за личностно развитие, както и успешна реализация и социализация;
- по-високо качество и по-добър достъп до образование;
- ранна превенция на обучителни затруднения;
- включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение;

II.НОРМАТИВНА ОСНОВА

Програмата е изготвена в съответствие с действащите стратегически и оперативни национални документи на централните ведомства, в изпълнение на държавната политика за предоставяне на равни възможности на всички български граждани и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Училищната програма се базира на:

1. Закон за предучилищното и училищното образование;
2. Наредба за приобщаващото образование;
3. Стратегия за образователна интеграция на децата и учениците от етническите
4. малцинства;
5. Рамкова програма за интегриране на ромите в българското общество;
6. Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите;
7. Закон за защита от дискриминация;
8. Конвенция за борба срещу дискриминацията в областта на образованието.

Планът включва реда и начините за оказване на обща и допълнителна подкрепа на всички деца и ученици в Средно училище „Добри Чинтулов“, гр. Бургас, които имат необходимост от такава, съобразно техните лични интереси, потребности и нужди. Уязвими групи са деца и ученици, диагностицирани със специални образователни потребности, хронични заболявания, двигателни увреждания, деца и ученици в риск, деца и ученици, застрашени или жертва на насилие, деца с изявени дарби, деца-сираци и полусираци, деца-бежанци, деца от различни етнически групи и др. с други идентифицирани нужди.

III.ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ

1. Равен достъп и приобщаване на всеки ученик.
2. Равнопоставеност и недопускане на дискриминация.
3. Подкрепа и стимулиране на ученици с изявени дарби.
4. Съхраняване на етнокултурното многообразие.

IV.ЦЕЛИ

1. Гарантиране на равен достъп до качествено образование за учениците със СОП, учениците с физически увреждания и учениците от етническите малцинства, чрез изграждането на подкрепяща среда.

2. Пълноценна социализация на учениците със специални образователни потребности, учениците с физически увреждания и учениците от етническите малцинства.

3. Утвърждаване на подкрепящото образование като неотменна част от процеса на обучение и възпитание в Средно училище „Добри Чинтулов“, гр. Бургас.

V.ПРЕДМЕТ

Планът включва:

1. принципите на приобщаващото образование;

2. условията и реда за осигуряване на обща подкрепа за личностно развитие на учениците;

3. условията и реда за осигуряване на допълнителна подкрепа за личностно развитие на учениците въз основа на оценката на индивидуалните им потребности и изготвянето на план за подкрепа на ученика от екип за подкрепа на личностното развитие в училището;

4. изграждане на позитивен психологически климат в училището;

5. структурата, условията и реда за утвърждаване на индивидуалните учебни планове и на индивидуалните учебни програми на ученици със специални образователни потребности и на ученици с изявени дарби по чл. 95, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за предучилищното и училищното образование;

6. условията и реда за постъпване, организацията и осъществяването на обучението и подкрепата за личностно развитие на учениците със специални образователни потребности.

ЧАСТ 2. ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците – осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им и за включването и участието им в общността на детската градина и на училището. На децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя: обща и допълнителна подкрепа. В случаите, когато дете или ученик получава обща подкрепа, съответно по чл. 14 или по чл. 20, и не се отчита напредък в развитието му в рамките на три месеца от началото на предоставянето на подкрепата, класният ръководител на ученика, обсъждат с координатора по чл.7 и с родителя, насочването на ученика за извършване на оценка на индивидуалните му потребности от екип за подкрепа за личностно развитие.

ЧАСТ 3. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Общата подкрепа за личностно развитие включва:

I. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Обмяна на информация, опит и добри практики между преподавателите и другите педагогически специалисти.	Постоянен	Всички учители, психолог, логопед и ресурсен учител	
Изготвяне на програми за развитие на учениците с обучителни трудности.	IX, X. 2022 г.	Всички учители, психолог, логопед и ресурсен учител	

II. Допълнително обучение по учебни предмети при условията на закона:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.	Постоянен	Всички учители	
Психологическа подкрепа на учениците	Постоянен	Психолог	

III. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.	Постоянен	Всички учители	
Психологическа подкрепа на учениците	Постоянен	Психолог	

IV. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън учебни часове:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.	Постоянен	Всички учители	
Психологическа подкрепа на учениците	Постоянен	Психолог	

V. Консултации по учебни предмети:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.	Постоянен	Всички учители	

VI. Карьерно ориентиране на учениците:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Осигуряване на подходящи информационни материали за учениците	Постоянен	Класни ръководители	
Провеждане на ролеви игри и решаване на казуси на тема „Моята работа“ с учениците от IV и VII клас	По график, включен в годишните планове на часа на класа	Класни ръководители	
Провеждане на беседи с външни гости. Покана на родители на ученици с различни професии в час на класа, за учениците от VII клас	Постоянен	Учители по български език и литература Класни ръководители	

VII. Занимания по интереси:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Организиране на допълнителни културни, спортни и др. дейности и инициативи	Постоянен	Класни ръководители	
Включване на учениците в извънкласни дейности и мероприятия – тържества, конкурси, състезания, концерти	Постоянен	Класни ръководители	

VIII. Библиотечно-информационно обслужване:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Осигуряване на достъп до училищната библиотека и до всички налични информационни ресурси с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация	Постоянен	Учителите по български език и литература	

IX. Грижа за здравето:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Осигуряване на сигурна и безопасна материална база	Постоянен	Директор, зам.-директори	
Провеждане на беседи по здравни теми, свързани с превенция и здравословен начин на живот	Постоянен	Класни ръководители, мед. сестра	

Провеждане на тематични инструктажи	Постоянен	Класни ръководители	
Включване на учениците в спортни дейности и мероприятия, туризъм	Постоянен	Класни ръководители Учители по ФВС	

Х. Поощряване с морални и материални награди:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Съобщаване и похвала за постижения на отделни ученици в областта на науката, спорта, изкуството и др., за приноса им към развитието на училищната общност	Постоянен	Всички учители	
Награждаване с грамоти и сертификати за отличен успех, високи постижения и принос към развитието на училището	Постоянен	Всички учители	
Избор и награждаване на Клас на годината	Постоянен	Всички учители	

ХІ. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Провеждане на регулярни срещи с Ръководството на училището и Педагогическия екип с цел информираност и целенасочена работа за подобряване на психологическия климат в класовете и утвърждаването на атмосфера на доверие и подкрепа	Постоянен	Ръководството	
Провеждане на индивидуална работа с учениците, станали жертва на тормоз/ насилие и ученици с агресивно поведение от педагогически съветник	Постоянен	Психолог	
Своевременно прилагане на санкции в случаи на насилие	Постоянен	Класни ръководители	
Разговори с родителите и осигуряване на своевременна психологическа подкрепа на ученици в риск	Постоянен	Психолог	
Провеждане на лекции, беседи,	Постоянен	Психолог	

презентации на следните теми: ☐ Превенция на трафика на хора; ☐ Превенция на ХИВ /СПИН; ☐ Превенция на агресивното поведение на юношите; ☐ Разрешаване на конфликти; ☐ Агресия и нейното проявление; ☐ Рисково сексуално поведение; ☐ Кибертормоз.			
Включване на родителите към различни съвместни дейности с цел установяването на добър диалог и отношения на доверие между ученици, родители и учители	Постоянен	Психолог, класни ръководители	

ХІІ. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Определяне със заповед на директор на координатор за организиране и координиране на процеса на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие	09.2022 г.	Директор	
Наблюдение и провеждане на тестове с цел ранно разпознаване на обучителни затруднения при учениците	Постоянен	Логопед, ресурсен учител; класни ръководители	
Работата по конкретен случай се провежда от екипа за подкрепа за личностно развитие на ученика в училището като се определя водещ на случая. Водещият на случая на ученика координира работата на специалистите и развива отношения с ученика, така че тези отношения да стимулират неговото обучение, участието му в дейността на училището и личностното му развитие	Постоянен	ЕПЛР	

Диагностициране на точните проблемни области на учениците с обучителни затруднения	Постоянен	Всички специалисти	
Събиране и предаване на координатора на информация за трудноуспяващите ученици от всички степени на образование	Постоянен	Класни ръководители	
Насочване за индивидуална работа с педагогически съветник, логопед, ресурсен учител	Постоянен	Класни ръководители	
След приключване на първия учебен срок и учебна година координаторът изготвя и предоставя на педагогическия съвет обобщен доклад-анализ за състоянието на процеса на приобщаващото образование в училището	В края на срока	Координатор	

ХІІІ. Логопедична работа:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Диагностика и анализ на експресивен и импресивен език, фонологично осъзнаване, развитие на гнозисни и праксисни процеси.	Началото на учебната година	Логопед	
Запознаване на родителите с резултата от диагностиката на речевото развитие на децата	Началото на учебната година	Логопед	
Провеждане на индивидуални и групови уроци с ученици за коригиране на нарушения на устната и писмена реч.	Постоянен	Логопед	
Извършване на консултативна дейност с родители и мотивирането им за активно участие в логопедичния процес; Предоставяне на методическа помощ на учителите за обучението на учениците	Постоянен	Логопед	

Допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

Дейности	Срок	Отговорник	Забележка
Създаване на екипи за подкрепа за личностно развитие за ученици (ЕПЛР) със специални образователни потребности (СОП)	м. IX.2022 г.	Директор	
Изготвяне и утвърждаване на График за провеждане на заседанията на ЕПЛР на ученици със СОП	м. IX.2022 г.	Директор, ЕПЛР	
Изготвяне, утвърждаване и съгласуване графика за дейността на ресурсния учител, логопеда и психолог	м. IX.2022 г.	Директор, логопед, ресурсен учител, психолог	
Изготвяне на личното дело на всеки ученик със СОП	30.09.2022 г.	Ресурсен учител, ЕПЛР	
Провеждане на консултации с класните ръководители по въпроси, свързани с образователните потребности, произтичащи от проблемите на всяко дете; методите и похватите за компенсация, рехабилитация и корекция на уврежданията в процеса на обучение. Осигуряване на методическа литература.	м. IX.2022 г.	Логопед, ресурсен учител, психолог	
Проследяване динамиката в развитието на познавателните процеси и личностното развитие, отчитане резултатите от плана за подкрепа на учениците със СОП	В края на срока и учебната година	ЕПЛР	

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

За изпълнението на Програмата важно значение има сътрудничеството между всички пряко ангажирани институции, неправителствения сектор и родителската общност. Всички участници в образователния процес (семейство, училище, институции, НПО) трябва да бъдат еднакво отговорни и ангажирани за постигането на поставените цели.